



## Громадянство

Стан: 15.04.2012

Всі дані у цій Пам'ятці базуються на знаннях та оцінках Посольства на момент складання тексту. Достовірність і повнота інформації, яка, зокрема, за цей час могла зазнати змін, не гарантуються.

У цій Пам'ятці Ви знайдете інформацію про:

1. Встановлення німецького громадянства (свідоцтво про німецьке громадянство)
2. Ви народилися до 01.01.1975 і Ваша мати за громадянством німкеня?
3. Примітка щодо законодавчих змін стосовно німецького громадянства

### 1. Встановлення німецького громадянства (свідоцтво про німецьке громадянство)

Німецьке громадянство могло і може бути набуто внаслідок особистих або сімейних подій (наприклад, народження) та/ або політичного чи правового розвитку (наприклад, колективного прийняття громадянства під час Другої світової війни). Разом з тим, набуття німецького громадянства завжди має бути підтверджене відповідними документами (наприклад, свідоцтвом про цивільний стан особи, свідоцтвом про прийняття громадянства, старими німецькими паспортами тощо).

Докази переходу в німецьке громадянство шляхом колективного прийняття громадянства у 1939-1945 роках Ваших батьків/ прабатьків Ви, за відповідної наявності, можете отримати з Федерального архіву. Для цього Вам треба повідомити у Федеральний архів німецькою мовою прізвище, ім'я, дату і місце народження, дату і місце смерті Ваших батьків/ прабатьків та попросити надати довідку про те, чи є там докази їхньої переходу в німецьке громадянство шляхом колективного прийняття громадянства. Адреса: Bundesarchiv, Finckensteinallee 63, 12205 Berlin, телефон: 0049-3018-7770411 або -420, телефон комутатор: 0049-3018-7770, факс: 0049-3018-7770111, E-Mail: [berlin@bundesarchiv.de](mailto:berlin@bundesarchiv.de).

Докази німецького громадянства своїх батьків / прабатьків у 1941-1945 роках (наприклад, документи стосовно "списку німецького народу" /Volksliste/ або документи про колективне прийняття громадянства) Ви, за відповідної наявності, можете також отримати від державних обласних архівів України. Адреси

відповідного обласного архіву Ви дізнаєтеся в Інтернеті або через місцеві бюро телефонних довідок в Україні. У нашій Пам'ятці про з'ясування адрес в Україні та Німеччині ("Adressermittlung in der Ukraine und in Deutschland"), яку Ви можете знайти на нашому сайті, у пункті 2 зазначені номери телефонів українських місцевих бюро телефонних довідок.

Якщо Ви живете в Україні і можете довести, що Ви, вірогідно, маєте німецьке громадянство, Ви можете подати в Посольство Німеччини в Києві заяву про видачу свідоцтва про німецьке громадянство. Бланк заяви Ви знайдете тут: [Antrag](#).

Будь ласка, слідкуйте за тим, щоб Ваш заявний формуляр був заповнений повністю та німецькою мовою і *підписаний* Вами на передній стороні.

За *неповнолітніх дітей* підпис ставиться законним представником: це, як правило, обоє батьків. Якщо Ваша заява включає неповнолітніх дітей, обоє батьків з'являються для подання заяви з внутрішніми паспортами (та копіями) (див. нижче). Діти *старше 16* років самі заповнюють та підписують свої заявні формуляри і також приносять свої заяви особисто.

У пункті I. 11, повністю і точно вкажіть, будь ласка, свою *поштову адресу* (з поштовим індексом, населеним пунктом, областю, вулицею, номером будинку і квартири). Крім того, зазначте, будь ласка, Ваш *номер телефону* і (за наявності) *адресу електронної пошти*, аби ми у випадку виникнення запитань могли зв'язатися з Вами простим шляхом.

Інформацію про те, які **документи/ свідоцтва** долучаються до заяви, Ви знайдете у Пам'ятці Федерального адміністративного відомства щодо свідоцтва про громадянство ([Merkblatt des Bundesverwaltungsamts zum Staatsangehörigkeitsausweis](#)). Будь ласка, зверніться до українського нотаріуса для завірення копій усіх Ваших документів, складених не німецькою мовою. Потім ці завірені копії віддайте перекладачу для перекладу на німецьку мову. Насамкінець завірте, будь ласка, підпис перекладача в українського нотаріуса.

Якщо у Вас є **родичі**, які вже подали заяву на отримання свідоцтва про німецьке громадянство або його уже отримали, напишіть, будь ласка, німецькою мовою їхні прізвища/ імена / дати народження та назву оформляючої офіційної установи і долучіть ці дані до заяви. Це може значно прискорити опрацювання Вашої заяви.

Свою повністю заповнену заяву (з **повною копією** заповненої заяви і документів/ свідоцтв) здайте, будь ласка, **особисто** у Консульсько-правовий відділ Посольства, вул. Богдана Хмельницького, 25, 01901 Київ. **Години роботи:** понеділок – четвер: з 09.00 до 12.00 і з 14.00 до 15.00, п'ятниця: з 09.00 до 12.00.

При цьому всі заявники повинні надати свій *внутрішній паспорт* для засвідчення та повну копію паспорта: всі сторінки, на яких є позначки (порожні сторінки не потрібно копіювати).

По тому Посольство Німеччини відправить Вашу заяву для подальшого опрацювання у компетентне за проживаючих в Україні осіб Федеральне адміністративне відомство в Кьольні. Із-за великої кількості заяв, які туди надходять, опрацювання триває до двох років і більше. Для уникнення уточнюючих запитань, які можуть призвести до затягування опрацювання, намагайтеся подати повністю заповнену заяву: лише повністю заповнені заяви мають шанси на успіх.

Федеральне адміністративне відомство в Кьольні створило **загальну довідкову службу** для заявників, які проживають за кордоном. Телефон: 0049-228 99-358-4486 oder 0049-221-758-4486, Telefax: 0049-228 99-358-2846 oder 0049-221-758-2846.

## 2. Ви народилися до 01.01.1975 і Ваша мати за громадянством німкеня?

Тоді Вам треба прочитати такий приклад:

Ваша західно-німецька мати у 1970 році одружилася з радянським громадянином. У цьому шлюбі було народжено двоє дітей. Дитина А у 1971, дитина Б – у 1976 році.

Результат

Дитина А **не** набула німецького громадянства.

Дитина Б набула німецьке громадянство.

Примітка

Але якщо діти народилися поза шлюбом, вони обоє набувають німецьке громадянство.

Правові підстави

Згідно § 4, абзац 1 Закону про підданство і громадянство (RuStAG) у редакції від 20.12.1974 року діти, народжені у шлюбі до 01.01.1975 року, у яких мати була західно-німецька громадянка, а батько – радянський громадянин, не є громадянами Німеччини, якщо вони набули від батька радянське громадянство і якщо їхні батьки не подали декларацію згідно статті 3 Закону про внесення змін у Закон про підданство і громадянство (RuStAGÄndG) від 20.12.1974 року. Сьогодні подання зазначеної декларації більше неможливе.

По іншому регулюються випадки, якщо Ваша східно-німецька мати у момент народження дітей підлягала чинному на той час праву колишньої НДР. Тоді, як правило, і дитина А, і дитина Б набули громадянство Німеччини.

**У разі появи сумнівів звертайтеся, будь-ласка, до Посольства за консультаціями.**

### 3. Примітка щодо законодавчих змін стосовно німецького громадянства

Згідно § 4, абзац 1 Закону про громадянство (=StAG) принципово має чинність положення, що дитина через народження набуває німецьке громадянство, якщо її батько чи мати має німецьке громадянство.

Тепер цей принцип отримав одне важливе обмеження, яке проте матиме значення для народжених і проживаючих за кордоном німців лише через декілька років. Щонайраніше з такими випадками треба рахуватися після 2014 року.

Однак Посольство, з огляду на важливість цієї зміни, хотіло б проінформувати Вас про неї уже зараз.

Зазначене важливе обмеження міститься в § 4, абзац 4 Закону про громадянство (StAG). Він після 01.01.2000 року звучить так:

"Німецьке громадянство не набувається згідно абзацу 1 при народженні за кордоном, якщо батько чи мати, що має німецьке громадянство, був/ була народжена за кордоном після 31 грудня 1999 р. і має там своє постійне місце проживання, за винятком випадку, що дитина таким чином буде особою без громадянства. Правовий наслідок у розумінні речення 1 не настає, якщо батько чи мати, що має німецьке громадянство, протягом року задекларує народження у компетентному закордонному представництві. Якщо і батько, і мати мають німецьке громадянство, правовий наслідок у розумінні речення 1 настає лише тоді, якщо обоє виконають вищезгадані передумови."

Отже, § 4, абзац 4 Закону про громадянство (StAG) регулює **особливий випадок**, коли дитина **не** набуватиме німецького громадянства від своїх батьків. Цей особливий випадок виглядає таким чином:

- батько чи мати, що має німецьке громадянство, народився/ народилася після 31.12.1999 року, плюс
- батько чи мати, що має німецьке громадянство, постійно проживає за кордоном, плюс
- дитина народжується за кордоном.

У цьому особливому випадку дитина **не** набуває автоматично з народженням німецьке громадянство!

**Приклад:** Чоловік, що має німецьке громадянство, народжений після 31.12.1999 року в Україні і який проживає після свого народження в Україні, у 2020 році одружується з громадянкою України. У шлюбі народжується дитина в Україні. Ця дитина за фактом свого народження автоматично набуває через свою матір українське громадянство. Але німецьке громадянство вона з огляду на вищезгадане регулювання за фактом свого народження автоматично через свого батька **не** набуде.

Як така дитина може бути німецьке громадянство?

**Якщо батько чи мати, що має німецьке громадянство, протягом року задекларує народження дитини в Посольстві Німеччини в Києві, ця дитина набуде німецьке громадянство.**

З цього правила є один виняток:

Дитина за фактом свого народження набуде німецьке громадянство, якщо через народження вона не отримає жодного іншого громадянства, тобто буде особою без громадянства.